

2012 / 016

ONTVANGEN 08 MAART 2013

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

> Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Hogeschool voor de Kunsten Utrecht
T.a.v. de heer J.H.J.M. van de Vijver
Postbus 1520
3500 BM UTRECHT

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

Onze referentie
467005

Uw brief van
2 juli 2012

Uw referentie
120107

Datum **07 MAART 2013**
Betreft verplaatsing afstudeerrichting Music Design naar Hilversum

Geachte heer Van de Vijver,

Op 3 juli 2012 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO) uw voornemen ontvangen om de afstudeerrichting Music Design, die deel uitmaakt van de hbo-masteropleiding Master of Music te Utrecht, naar Hilversum te verplaatsen. Uw aanvraag is door de CDHO op 25 juli 2012 als onvolledig aangemerkt. U werd hierop in de gelegenheid gesteld om uw aanvraag te completeren. Op 26 september 2012 heeft u hierin voorzien, waarna uw aanvraag weer in behandeling is genomen. De CDHO heeft mij bij brief van 31 oktober 2012 haar negatieve advies doen toekomen. Dit advies is bijgevoegd.

Op grond van artikel 7.17, derde lid, van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) dient binnen vier maanden na ontvangst van uw voornemen een besluit genomen te zijn over uw voornemen. De beslistermijn is na 3 juli 2012 opgeschort om u in staat te stellen uw aanvraag aan te vullen. Inmiddels constateer ik dat op 5 januari 2013 de beslistermijn is verstreken. Als gevolg hiervan is van rechtswege ingestemd met uw voornemen om de afstudeerrichting Music Design van de hbo-masteropleiding Master of Music te Utrecht te verplaatsen naar de locatie Hilversum.

Overigens komt de CDHO tot de conclusie dat uw voornemen aan alle voorwaarden voldoet, behalve aan voorwaarde b van artikel 4.2 van de beleidsregel 2009, zijnde een voorwaarde die sinds de inwerkingtreding van de nieuwe beleidsregel, niet meer als eis geldt. Deze luidt dat aantoonbaar geen of onvoldoende bereidheid in de samenleving bestaat om te investeren in de hbo-masteropleiding en dat die zonder overheidsfinanciering niet wordt aangeboden of waarvan zonder overheidsfinanciering onvoldoende gebruik wordt gemaakt. Deze specifiek voor een hbo-masteropleiding gestelde eis in de Beleidsregel 2009, waaraan u mij gevraagd heeft uw voornemen te toetsen, keert in deze of vergelijkbare vorm niet meer terug in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs 2012. Voor het overige oordeelt de CDHO positief over voorwaarde c van artikel 4.2 lid 1 en voorwaarden d en e van artikel 4.1 van de beleidsregel 2009.

Croho-procedure

Ingevolge artikel 7.17, vijfde lid, van de WHW vervalt dit besluit indien de vestigingsplaats Hilversum niet binnen zes maanden na 5 januari 2013 is geregistreerd in het Centraal register opleidingen hoger onderwijs (Croho).

Ik zend een afschrift van deze brief aan de NVAO, de CDHO, de HBO-raad, de Inspectie van het Onderwijs en de Dienst Uitvoering Onderwijs te Groningen.

Datum

Onze referentie
467005

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

drs. R. Minnee

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Staatssecretaris
drs. H. Zijlstra
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Preadvies

Geachte heer Zijlstra,

datum
maandag 1 oktober 2012

onderwerp
Verplaatsing van de
afstudeerrichting Music
Design (onderdeel Master of
Music HKU) naar de locatie
Hilversum

ons kenmerk
2012/016

Op 3 juli 2012 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO) het voornemen ontvangen van Hogeschool voor de Kunsten Utrecht om de afstudeerrichting Music Design die deel uitmaakt van de hbo-masteropleiding Master of Music te verplaatsen naar de locatie Hilversum. De aanvraag is door de CDHO op 25 juli 2012 als onvolledig aangemerkt. De instelling kreeg hierop een termijn toegewezen waarbij de instelling in de gelegenheid werd gesteld de aanvraag te completeren. Op 26 september 2012 heeft de instelling hierin voorzien waarna de aanvraag op die datum weer in behandeling is genomen.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om negatief te besluiten op het verzoek van Hogeschool voor de Kunsten Utrecht om de afstudeerrichting Music Design die deel uitmaakt van de hbo-masteropleiding Master of Music te verplaatsen naar de locatie Hilversum.

bijlage
beoordelingskader

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 7.17 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 17 juni 2009, verder te noemen de Beleidsregel, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager wil een deel de hbo masteropleiding Master of Music, de afstudeerrichting Music Design, verplaatsen van Utrecht naar Hilversum. Aangezien het deel dat verplaatst wordt (afstudeerrichting Music Design) groter is dan 1/3 van de opleiding, is een toets macrodoelmatigheid vereist. Een deel kleiner dan 1/3 van de opleiding wordt in Amersfoort aangeboden (afstudeerrichting Beiaardier). De opleiding staat geregistreerd in Utrecht, maar feitelijk wordt de afstudeerrichting Music Design sinds 1998 al in Hilversum aangeboden. Aanvrager heeft hierover met het departement overlegd en heeft hierbij opdracht gekregen duidelijkheid te scheppen inzake de status van de vestigingsplaatsen Utrecht en Hilversum (brief van het departement van OCW, d.d. 30 november 2011, nr. 348038). Op grond hiervan heeft de HKU de aanvraag toets macrodoelmatigheid ingediend bij de CDHO met de intentie om de vestigingsplaats van de afstudeerrichting Music Design te wijzigen van Utrecht naar Hilversum.

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

pagina 2 van 5 Aanvrager doet een onderbouwd beroep op de voorwaarden d en e van artikel 4.1, lid 1 en de voorwaarden b en c van artikel 4.2 lid 1 van de Beleidsregel

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan voorwaarde d en e van artikel 4.1 eerste lid van de Beleidsregel en niet aan voorwaarde b van artikel 4.2 van de Beleidsregel.

Beoordeling voorwaarde d artikel 4.1 eerste lid Beleidsregel

De commissie heeft geconstateerd dat aanvrager in voldoende mate heeft voldaan aan de voorwaarde om af te stemmen met instellingen die verwant onderwijs aanbieden. Door de HKU werden verklaringen van geen bezwaar overgelegd door de Colleges van Bestuur van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten, Fontys Hogescholen, Hogeschool voor de Kunsten Den Haag, Codarts, Hogeschool Zuyd en ArtEZ.

De instelling heeft bij de aanvulling van het dossier informatie overgelegd over de instroom in de Master of Music. Tevens zijn hierbij instroomcijfers overgelegd over de verschillende afstudeerrichtingen van de Master of Music. Het betreft hier twee zogenaamde 'Pathways', namelijk Performance Design en Music Design (Hilversum). Performance Design is gevestigd te Utrecht met een klein deel te Amersfoort. Het grootste deel van de onderwijsvoorziening is overgebracht naar Utrecht, waardoor het gedeelte van de opleiding (afstudeerrichting Beiaardier) dat in Amersfoort wordt verzorgd minder dan 30 EC's beslaat.

Instroomcijfers 2007-2011

Jaar	Performance Design		Music Design
	Utrecht	Amersfoort	Hilversum
2007	103	3	27
2008	119	1	33
2009	113	1	37
2010	96	1	37
2011	84	1	30

Instroomprognose 2012-2016

Jaar	Performance Design		Music Design
	Utrecht	Amersfoort	Hilversum
2012	85	2	30
2013	85	2	30
2014	85	2	30
2015	85	2	30
2016	85	2	30

De totale instroom in de HKU Master of Music vertoont sinds 2008 een dalende tendens. De prognose gaat uit van een voortgezette stabilisatie op het laagste niveau (2011). De wijze waarop deze lineaire reeks tot stand is gekomen wordt niet nader onderbouwd. De prognose is daardoor beoordeeld als betreft het hier een schatting waarvan het realiteitsgehalte niet is aangetoond. Overigens betreft het hier een afstudeerrichting die al sinds 1998 deel uitmaakt van het opleidingsaanbod van de HKU. In dit geval is dus geen sprake van een groei van de nieuwe instroom die afbreuk zou doen aan de instroom van bestaand vergelijkbaar opleidingsaanbod. Dit blijkt evenzeer uit de uitkomsten van het afstemmingsoverleg.

Door de HKU zijn arbeidsmarktgegevens aangeleverd die zijn gebaseerd op uitkomsten van de Kunsten Monitor (onderdeel van de HBO monitor). Op grond van deze gegevens blijkt dat de arbeidsmarktperspectieven voor afgestudeerden van de opleiding Master of Music gunstig zijn. De data hebben betrekking op de totale uitstroom van de opleiding Master of Music en zijn jammer genoeg niet toegesneden op de uitstroom van de afstudeerrichting Music Design als zodanig. Toch hebben deze geaggregeerde data hun waarde.

Globaal blijkt dat het aandeel afgestudeerden dat werkzaam is als muziekdocent toeneemt (55% in 2007 tegen 86% in 2011) terwijl de specifieke opleidingsgerichte component (werkzaam als scheppend/ uitvoerend kunstenaar/ vormgever/ ontwerper) afneemt van 100% in 2007 naar 86% in 2011). Het aandeel uitstromers dat als beleidsmatig/ management medewerker aan de slag gaat blijft met enige variatie stabiel (tussen 2007 en 2011 tussen de 14% en 18%). Van de uitstroom blijft 75% werkzaam binnen het eigen vakgebied terwijl de overige 25% (gemiddeld) zowel binnen als buiten het eigen vakgebied werkzaam is.

Tenslotte blijkt uit deze gegevens dat de werkloosheid onder de afgestudeerden van de Master of Music, dus inclusief afgestudeerden Music Design, al jaren nihil (nul) is. Op grond van deze uitkomsten blijkt dus sprake te zijn van een aantoonbare behoefte in de beroepspraktijk aan afgestudeerden van de Master of Music. De vraag uit de arbeidsmarkt overstijgt kennelijk de uitstroom van de Master of Music. Deze laatste conclusies zijn evenzeer van toepassing op de uitstroom van de afstudeerrichting Music Design.

De HKU stelt in de aanvraag dat een verplaatsing niet tot substantieel nadelige effecten voor de benutting van de bestaande capaciteit en infrastructuur op het onderwijs- en onderzoeksterrein van de afstudeerrichting Music Design zal leiden. Hiermee doelt aanvrager op het feit dat de opleiding feitelijk al sinds 1998 te Hilversum wordt verzorgd. De argumentatie van aanvrager stelt dat een terugplaatsing naar Utrecht aanzienlijke kosten met zich mee zal brengen, aangezien dan opnieuw investeringen zullen moeten worden gedaan op het terrein van onderwijsvoorzieningen.

De commissie neemt kennis van deze argumentatie van de HKU maar acht de instelling zelf verantwoordelijk voor deze sinds 1998 in Hilversum ondernomen investeringen. Het betreft hier immers private investeringen die door de HKU buiten goedkeuring door het publieke domein hebben plaatsgevonden.

Op grond van bovenstaande overwegingen met betrekking tot het afstemmingsoverleg, de instroomontwikkeling en de arbeidsmarkt concludeert de commissie dat een positief oordeel over de verplaatsing van de afstudeerrichting Music Design van de Master of Music op de lange termijn niet tot substantieel nadelige effecten voor de benutting van de bestaande capaciteit en infrastructuur op het betreffende onderwijsterrein aanleiding zal geven.

Beoordeling voorwaarde e artikel 4.1 eerste lid Beleidsregel

Binnen het overleg sector (bekostigd) hoger kunstonderwijs, dat in mei 2012 heeft geleid tot de Houtskoolschets sectorplan hbo kunstonderwijs 2012-2016 maakt het opleidingsaanbod van de HKU deel uit van intensieve samenwerkingsverbanden in de landsdelen van Nederland. De HKU heeft met de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten (AHK) afstemming bereikt over de Randstad Noordvleugel. In een overeenkomst tussen de HKU en AHK, d.d. 30 maart 2012, is onder meer bepaald dat de AHK en de HKU versterking van elkaars complementariteit en aanbod

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

pagina 4 van 5 nastreven. Verder is de inbedding in de regionale kennisinfrastructuur is volgens aanvrager geborgd door middel van een lectoraat Muziekontwerp in Hilversum en de doorstroommogelijkheid vanuit de Bachelor of Music. Samenwerking met andere werkveldpartijen blijkt onder meer uit multidisciplinaire samenwerkingsverbanden met de *Utrecht School of Media* en de *Utrecht School of Games & Interaction*. Tevens heeft aanvrager een lijst aangeleverd met namen van organisaties waarmee wordt samengewerkt. Het betreft hier organisaties van diverse aard (Theater Kikker, Bartimeus, Philips, Crossing Border Festival) en wordt melding gemaakt van het bestaan van interdisciplinaire samenwerkingsprojecten in o.a. Azië, Zuid-Amerika en Europa. Hiermee heeft aanvrager in voldoende mate aangetoond dat inbedding van de opleiding in de (regionale) kennisinfrastructuur is verzekerd.

Beoordeling voorwaarde b artikel 4.2 eerste lid Beleidsregel

Aanvrager heeft betoogd dat er geen of onvoldoende bereidheid in de samenleving bestaat om in de opleiding te investeren door te verwijzen naar een brief van de Minister van OCW de dato 8 augustus 2007. In deze brief geeft de Minister aan dat de omzetting van de voortgezette kunstopleiding naar een hbo master in het kader van de uitrol van de BaMastructuur zonder doelmatigheidstoets kan geschieden. De huidige aanvraag heeft echter geen betrekking op het omzetten van een voortgezette kunstopleiding naar een hbo master, maar op het verplaatsen van (een deel van) de bestaande masteropleiding. Sinds de omzetting in een hbo master geldt voor de voormalige voortgezette kunstopleidingen het reguliere doelmatigheidsregime. De brief van de Minister is dus niet van toepassing op het onderhavige verzoek tot verplaatsing van deze hbo masteropleiding. Aanvrager heeft geen andere documenten aangeleverd waaruit blijkt dat er geen of onvoldoende bereidheid in de samenleving bestaat om in deze opleiding te investeren. De aanvraag voldoet niet aan de eis in art. 4.2 lid 1 sub b.

Beoordeling voorwaarde c artikel 4.2 eerste lid Beleidsregel

Aanvrager betoogt dat er behoefte is aan afgestudeerden van de opleiding Master of Music op grond van het uittreksel uit de kunstenmonitor van ROA dat ook is gebruikt om de arbeidsmarktperspectieven voor afgestudeerden onder voorwaarde d aan te tonen. Deze gegevens vormen te samen met de door de instelling op 26 september 2012 geleverde aanvullende gegevens een voldoende basis om te mogen concluderen dat aanvrager hiermee in voldoende mate de behoefte op de arbeidsmarkt en de behoefte van het afnemend beroepenveld vaststelbaar en aannemelijk heeft gemaakt.

Resumerend is de commissie van oordeel dat niet aan de voorwaarden waarnaar verwezen wordt in artikel 6.1 eerste lid van de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs 2009 is voldaan

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om negatief te besluiten op het voorliggende verzoek.

mw. mr. R.G.K. Voss
vicevoorzitter

De wettelijke grondslag voor het advies is gelegen artikel 7.17 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 17 juni 2009, verder te noemen: de Beleidsregel, voor de commissie als leidraad gediend.

De verplaatsing van een (deel van een) hbo-master opleiding kan volgens artikel 6.1 eerste lid van de Beleidsregel alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de in artikel 4.1, eerste lid, onder d en e genoemde voorwaarden:

d. de verplaatsing mag op lange termijn niet leiden tot substantieel nadelige effecten voor de benutting van de bestaande capaciteit en infrastructuur op het betreffende onderwijs- en onderzoeksterrein en

e. de inbedding van de opleiding in de (regionale) kennisinfrastructuur moet in voldoende mate zijn verzekerd.

Daarnaast moet het voornemen eveneens voldoen aan de in artikel 4.2, eerste lid, onder b en c genoemde voorwaarden:

b. voor de opleiding bestaat aantoonbaar geen of onvoldoende bereidheid in de samenleving om daarin te investeren en wordt zonder overheidsfinanciering niet aangeboden, of er wordt zonder overheidsfinanciering onvoldoende gebruik van gemaakt en

c. de behoefte op de arbeidsmarkt en de behoefte van het afnemend beroepenveld zijn objectief vaststelbaar en aannemelijk gemaakt.